

TMMOB
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
ANKARA ŞUBESİ

Basın Bülteni 14.04.2009

Meşrutiyet Caddesi No:19 Kat:5 Kızılay 06650 ANKARA Tel: (312) 444 8 666 – 425 21 41 (Pbx) Faks: (312) 417 87 81
http://ankara.mmo.org.tr e-mail : ankara.basin@mno.org.tr

ODA DENETİMİNİN 5.YILINDA ANKARA'DA LPG'Lİ ARAÇ GERÇEĞİ

- Yaptığımız denetimler sonucunda, yetki devrinden önce 12 olan yetkili firma sayısı 148'e çıkarılmıştır.
- 2004 yılı sonu itibarıyla Ankara'da Gaz Sızdırmazlık Raporu alan LPG'li araç sayısı 3.775 iken, 2008 yılı sonu itibarıyla 123.581'e çıkmıştır.
- 2004 yılı sonu itibarıyla Ankara'da Gaz Sızdırmazlık Raporu alan LPG'li ticari araç sayısı ise 425 iken, 2008 yılı sonu itibarıyla 3.053'e çıkmıştır.

LPG'Lİ ARAÇ DÖNÜŞÜMLERİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Ülkemizde araçların can ve mal güvenliği açısından denetimi, 13.10.1983 tarihinde kabul edilen 2918 Sayılı **Karayolları Trafik Kanunu** ile düzenlenmiştir.

Yasanın 5. maddesinde araçların tescil işlemlerini yapma ve denetleme görevi **Emniyet Genel Müdürlüğü**'ne verilmiştir.

Yasanın 32. maddesinde, araçlardaki her türlü tadilatın **Emniyet Genel Müdürlüğü**'nce trafik tesciline işlenmesi zorunlu tutulmuştur.

Aynı yasanın 29.maddesinde araçların yapım ve tadilatlarına ilişkin esasların belirlenmesi ve bununla ilgili yönetmeliklerin çıkarılmasında **Sanayi ve Ticaret Bakanlığı** yetkili kılınmıştır.

Araçların LPG'ye dönüştürülmesi işlemi, araç üzerinde yapılan bir tadilatır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan ve **29.06.1995** tarih ve 22328 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Araçların İmal, Tadil ve Montajı (AİTM) Hakkında Yönetmeliğin 119. Maddesine Bir Alt Bent Eklenmesine Dair Yönetmelik"le ülkemizde araçların LPG'ye dönüşümü yasal olarak başlamıştır.

Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile **Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan "İmalat Yeterlilik Belgesi" alan firmalar, araçlarda LPG dönüşümüne** başlamıştır. Bakanlıkça herhangi bir denetim mekanizmasının oluşturulmadığı 1995–1998 yılları arasında yaklaşık 300 bin araç LPG'ye dönüştürülmüştür. Büyük bir kısmı, **mühendis istihdam etmeyen yetkisiz firmalarca, standart dışı malzemelerle, projersiz olarak dönüştürülen** bu araçlar günümüzde olduğu gibi o dönemde de kamu vicdanını yaralayan birçok ölümlü kazaya neden olmuştur.

Konuya ilişkin, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile yapmış olduğumuz görüşmeler sonucu, LPG sektörünün denetim altına alınması amacıyla, araçlara LPG dönüşümü yapan firmalara "İmalat Yeterlilik Belgesi", mühendisler ise "Mühendis Yetki Belgesi" verilmesine ilişkin 05.03.1998 tarihinde imzalanan bir protokolle denetim yetkisi Odamıza verilmiştir. Ancak bu yetki devri protokolü Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 27.12.1999 tarihinde tek taraflı olarak feshedilmişti.

Bu fesih işleminden sonra sektörün denetim ve kontrolü, sektörde faaliyet gösteren ve giderek denetimsiz kalan firmalara bırakılmıştır. Bu uygulama sonucu **ülkeye kaçak LPG KİT'i ve malzeme girişi ile standartlar dışı yerli üretim artmış, yasal olmayan LPG araç dönüşümleri başlamış, haksız rekabet koşulları yaratılmış, yetkili mühendis istihdamı azalmış; sektörde disiplinsizlik ve denetimsizlik had safhaya ulaşmıştır.**

Odamız bu duruma karşı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı nezdinde sürekli girişimlerde bulunmuş; kaza ve ölümlerin artması ve medyanın da konuya eğilmesi üzerine, MMO'nun Sanayi ve Ticaret Bakanlığı nezdinde yürüttüğü girişimlere **Bakanlık gereken duyarlılığı göstererek; LPG'ye dönüşümü yapılan araçların Son Kontrollerini yapma ve Montaj Tespit Raporu düzenleme yetkisini 2000 yılı öncesinde olduğu gibi yeniden MMO'ya devretmiştir.**

11 Nisan 2005 tarihinde başlayan yeni uygulama ile sektördeki disiplinsizlik ve denetimsizliğin üstüne gidilerek, yetkili firmalarca dönüştürülen her araç tek tek MMO'nun uzman mühendislerince kontrol edilmekte ve Montaj Tespit Raporu Odamız tarafından düzenlenmektedir.

Yine bu uygulamayla **dönüşümlerin yetkili mühendisler gözetiminde gerçekleşip gerçekleşmediği, mühendisin herhangi bir mesleki cezası bulunup bulunmadığı, yetkili mühendisin firmada halen istihdam edilip edilmediği, dönüşümün ve dönüşümde kullanılan malzemelerin ilgili standartlara uygunluğu Odamız tarafından denetlenmektedir.**

ANKARA'DA LPG'Lİ ARAÇ GERÇEĞİ

MAKİNA HÜHENDİSLERİ ODASI ANKARA ŞUBESİ'NİN ÇALIŞMALARI

Yetki devrinden sonra tüm ülkede olduğu gibi Şubemiz de halkımızın can ve mal güvenliğini yakından ilgilendiren bu konuda gerekli çalışmalara hız vermiştir.

Bu süreçte yaptığımız çalışmaların bazıları şunlardır:

1. LPG sızdırmazlık kontrolü yapan uzman personellerimiz yeniden eğitimden geçirilmiştir.
2. Aracına LPG taktıran vatandaşlarımızı bilgilendirmek amacıyla Odamız tarafından hazırlanan **"Bilinçli Kullanım Güvenli Yaşayalım Kılavuzu"**, aracına LPG taktıran vatandaşlarımıza ücretsiz olarak dağıtılarak halkımızın bilinçlendirilmesi sağlanmıştır.
3. LPG dönüşümü yapan firma yetkilileri ve bu firmalarda çalışan uzman makina mühendisleriyle periyodik olarak toplantılar yapılmış ve sektörde karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri üretilmiştir.
4. Yetki devrinden önce 12 olan **yetkili firma sayısı 148'e** çıkarılmıştır.
5. Ankara'ya bağlı ilçelerimizde ikamet eden vatandaşlarımızın mağdur olmaması için **Gezici LPG Sızdırmazlık Ekibi** kurulmuş, ilçelerde araç muayenesi yapılan günlerde gezici ekibimizle bu ilçelere giderek Gaz Sızdırmazlık ve Montaj Tespit Raporları verilmiştir.
6. Odamız tarafından verilen Gaz Sızdırmazlık ve Montaj Tespit Raporlarının kötü amaçlı kişiler tarafından kullanılmasını engellemek amacıyla 1 Mart 2006 tarihinden itibaren **Hologram ve LPG'li araca Motorlu LPG - CNG Ruhsatı** uygulamasına geçilmiştir.
7. Fenni muayenesini yapmış olan ancak aracından şüphelenen vatandaşlarımızın araçlarının ücretsiz olarak incelenmesi uygulaması da başlatılmıştır.

TÜRKİYE'DEKİ TOPLAM ARAÇ SAYISI VE LPG'Lİ ARAÇLAR

Türkiye'deki LPG'li araçların odamızdan aldıkları sızdırmazlık raporu mukayesesi

	Türkiye'deki LPG'li otomobil sayısı (adet)	Sızdırmazlık Raporu alan araç sayısı (adet)	Oranı (%)
2007-2008 yılları	2.243.708	1.916.327	%85.4

Yukarıdaki tabloyu şöyle açıklayabiliriz:

- 1) Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre Türkiye'deki toplam araç sayısı 2008 yılı sonu itibariyle **13.741.427**, LPG'li araç sayısı ise **2.243,708**'dir. Yani Türkiye'deki araçların

%16,32'si LPG'lidir.

- 2) Ülkemizde araçlara LPG montajı benzinli araçlara yapılmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2008 yılı sonu itibariyle Türkiye'deki benzinli araç sayısı **8.211.258** dir. Yani Türkiye'deki benzinli araçların % **27,33**'ü LPG'lidir.
- 3) 2004–2005 yılları arasında LPG'li araçların Odamızdan Gaz Sızdırmazlık Raporu alma oranı % **65.6** iken, bu oran 2007-2008 yılları arasında % **85.4** ya çıkmıştır.
- 4) 2007 yılı sonu itibariyle odamızdan gaz sızdırmazlık raporu almayan araçların oranı %**14.6**'dır. Yani **327.381** araç odamızdan sızdırmazlık raporu almadan trafikte dolaşmaktadır.

ANKARA'DAKİ DURUM

Ankara'daki LPG'li araçların yıllara göre Şubemizden aldıkları sızdırmazlık rapor mukayesesi

	Ankara'daki toplam LPG'li otomobil sayısı (adet)	Sızdırmazlık raporu verilen araç sayısı (adet)	Oranı (%)
2004 yılı sonu	133.895	3.775	% 5,63
2005 yılı sonu	189.420	55.526	% 58,6
2006 yılı sonu	229,095	83.422	% 72,8
2007 yılı sonu	274,500	110.205	% 80.2
2008 yılı sonu	324,839	123.581	% 76,1

Ankara'daki ticari taksilerin sızdırmazlık raporu alma oranlarının mukayesesi

	Ankara'daki toplam LPG'li ticari taksi sayısı (adet)	Sızdırmazlık raporu verilen araç sayısı (adet)	Oranı (%)
2004 yılı sonu	8,000	425	% 5,31
2005 yılı sonu	8,000	2189	% 27,3
2006 yılı sonu	8,000	4900	% 61,2
2007 yılı sonu	8,000	5552	% 69.4
2008 yılı sonu	8,000	3053	% 38,16

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan Yönetmeliğe göre **ticari araçların her yıl, özel araçların ise 2 yılda bir periyodik muayenesini yaptırması** zorunludur.

Yine aynı yönetmeliğe göre **LPG'li araçların fenni muayeneden önce Odamızdan Gaz Sızdırmazlık Raporu alması** zorunludur

ANKARA'NIN LPG'DEKİ DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yine yukarıdaki tablo'dan da görülebileceği üzere

- 1) Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre Ankara'daki toplam araç sayısı 2008 yılı sonu itibariyle **1.192.973**, LPG'li araç sayısı ise **324.839**'dur. Yani Ankara'daki araçların %**27,23**'ü LPG'lidir.
- 2) Ülkemizde araçlara LPG montajı benzinli araçlara yapılmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2008 yılı sonu itibariyle Ankara'daki benzinli araç sayısı **786.225**'tir. Yani Ankara'daki benzinli araçların % **41,32**'si LPG lidir.
- 3) 2004 yılı sonu itibariyle Ankara'daki LPG'li araçların % 5,63'ü Şubemizden sızdırmazlık raporu almışken bu oran 2007 yılı sonu itibariyle % 80,2'ye çıkmış, 2008 sonu itibariyle %76,1

olarak gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle **Ankara'daki LPG'li araçların dörtte biri sızdırmazlık raporu almamıştır.**

- 4) Ankara'da faaliyet gösteren ticari taksiler 2004 yılı sonu itibariyle % 5,31'i Şubemizden sızdırmazlık raporu almışken bu oran 2006 yılı sonu itibariyle % 61,2'ye, 2007 yılı sonu itibariyle % 69,4'e çıkmış, 2008 yılı sonu itibariyle % 38,16 olarak gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle **Ankara'da yaklaşık 5000 ticari taksi gaz sızdırmazlık raporu almadan trafikte dolaşmaktadır.**
- 5) 2007 ve 2008 yılları sayılarına göre Ankara'da LPG'li araçların sayısı **324.839**'dur. Bu iki yıllık periyotta Şubemizden gaz sızdırmazlık raporu alan araç sayısı toplamı **233.786**'dır. Yani **91.053** araç gaz sızdırmazlık raporu almadan trafikte dolaşmaktadır.

Halkımızın Can ve Mal Güvenliği İçin önerilerimiz şunlardır:

1) **Muayene İstasyonlarında yapılan araç muayenelerinde, Şubemiz tarafından düzenlenen Hologramlı Gaz Sızdırmazlık Raporu olmayan LPG'li araçların fenni muayenesinin kesinlikle yapılmaması sağlanmalıdır.**

2) **Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılan periyodik trafik kontrollerinde, LPG'li olduğu ruhsatına işlenmemiş araçların trafikten men edilmesi gerekmektedir.**

3) Aracına LPG sistemi monte eden vatandaşların (varsa) araçlarına **LPG sistemi taktığına dair bilgiyi Kasko firmasına bildirmeleri gerekmektedir.** Bildirilmediği takdirde LPG'den dolayı meydana gelebilecek sorunlarda araçları kasko kapsamı dışında kalmaktadır.

4) Araçların İmal, Tadil ve Montajı hakkındaki yönetmeliğin ilgili maddesine göre **LPG tanklarının ömrü imal tarihinden itibaren 10 yıldır.** İmal tarihi itibari ile ekonomik ömrü tamamlanmış tankları olan vatandaşların tanklarını yetkili bir firmada değiştirmeleri kendi can ve mal güvenliği açısından büyük önem arz etmektedir.

5) **LPG uygulamalarına yönelik her türlü yasal boşluk giderilmelidir.**

6) Çok parçalı bir yapı oluşturan sektör tek merkezli bir çatı altında örgütlenmeli, sektörün sorunlarının çözümü için Makina Mühendisleri Odası'nın öncülüğünde çalışma grupları oluşturularak çözümler üretilmelidir.

7) LPG dönüşümü yapan firmalar tarafından dönüşüm yapıldığı halde belge satışı ve sahteciliğinin önlenmesi için özellikle TSE, Makina Mühendisleri Odası ve Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Tescil Büroları arasında eşgüdüm sağlanarak haksız kazanç elde etmek isteyen firmalar tespit edilerek faaliyetleri durdurulmalıdır.

8) LPG dönüşümü yapılan atölyeler TSE 12664-2 standardının mevcut hali özenle hayata geçirilmeli ve yetkilendirilen kuruluşlarca düzenli takibi yapılmalıdır.

9) LPG'li araç denetimlerinde olduğu gibi, oto gaz istasyonları ve dolun tesislerine yönelik denetim, belgelendirme ve kontrollerin yapılması ve sektörün disipline edilmesinde kar amacı gütmeyen kamu ve toplum yararı doğrultusunda çalışmalarını sürdüren kamu kurumu niteliğindeki Makina Mühendisleri Odası'nın yetkilendirilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Kazalar kader değildir, toplumsal duyarlılığı hep birlikte geliştirmemiz durumunda, LPG'li araç denetimlerinde toplumun can ve mal güvenliğini kesin bir biçimde sağlayacağımızı belirtmek isteriz.

Saygılarımızla.
TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
ANKARA ŞUBESİ Yönetim Kurulu Adına
Şenol KARACA
Şube Sekreter Üyesi